

Standard Eurobarometri 88

Kansallinen raportti

Kansalaismielipide Euroopan unionissa

Suomi

Syksy 2017

Tämä selvitys on Euroopan komission lehdistö- ja viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima.

Raportti on Euroopan komission Suomen-edustustolle tehty selvitys.

Raportti ei edusta Euroopan komission mielipidettä.

Raportissa mahdollisesti ilmenevät mielipiteet ovat yksinomaan raportin kirjoittajan tulkintoja.

Standard Eurobarometri 88

Kansallinen raportti

KANSALAISMIELIPIIDE EUROOPAN UNIONISSA

SUOMI

<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion>

Tämä selvitys on Euroopan komission lehdistö- ja viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima.

Raportti on Euroopan komission Suomen-edustustolle tehty selvitys.

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	2
2. SUOMALAISET JA EUROOPAN UNIONI	2
3. TIEDONSAANTI EUROOPAN UNIONIA KOSKEVISSA ASIOISSA	4
4. KANSALAISTEN NÄKEMYKSIÄ EUROOPAN UNIONISTA JA SEN TAVOITTEISTA	5
5. LUOTTAMUS MEDIOIHIN JA INSTITUUTIOIHIN	10
6. JOHTOPÄÄTÖKSET	11

1. JOHDANTO

Tässä raportissa esitetään keskeiset tulokset tutkimuksesta, jolla on selvitetty kansalaisten suhdetta Euroopan unioniin. Yhteenvedossa sivutaan mm. suhtautumista Euroopan unioniin, tiedonsaantia EU:ta koskevista asioista sekä näkemyksiä EU:n toiminnasta ja tavoitteista.

Eurobarometri-kysely toteutettiin kaikissa jäsenvaltiossa, viidessä ehdokasmaassa ja Pohjois-Kyproksella viime vuoden marraskuun 5. ja 19. päivien välisenä aikana. Kyselyyn osallistui kaiken kaikkiaan 33 193 yli 15-vuotiasta vastaajaa, joista 28 055 oli EU:n jäsenmaiden kansalaisia. Suomessa haastatteluja tehtiin 1 016.

Euroopan unionin tasolla mielipidetiedustelun tekoa koordinoi Kantar Belgium S.A.. Suomessa haastattelut suoritti TNS Gallup Oy. Haastattelut tehtiin henkilökohtaisesti ja kussakin maassa maan omilla kielillä. Raportti on yhteenvedo tutkimuksen keskeisistä tuloksista. Yhteenvedon tehtävänä on tarjota yleiskuva ja jäsentää moninaista aineistoa.

2. SUOMALAISET JA EUROOPAN UNIONI

Tutkimuksessa selvitettiin yhteenkuuluvuutta Euroopan unioniin. Tämän teeman taustoittamiseksi seuraavassa tarkastellaan näkemyksiä Euroopan unionin arvoista, kuinka EU näyttää itselle sekä missä määrin Euroopan unioniin identifioidutaan.

Rauha, ihmisoikeudet, lakien kunnioittaminen sekä demokratia Euroopan unionia parhaiten edustavat arvot

Vastaajille lueteltiin erilaisia arvoja ja kysyttiin, mitkä kolme kuvaavat parhaiten Euroopan unionia ja mitkä niistä ovat heille henkilökohtaisesti tärkeimpiä.

Suomalaisten mielestä keskeisimpiä Euroopan unionia edustavia arvoja ovat rauha (50 % valitsee kolmen keskeisimmän joukkoon), ihmisoikeudet (44 %), oikeusvaltioperiaate (33 %) sekä demokratia (33 %). Suvaitsevaisuus, solidaarisuus (toisten tukeminen) sekä itsensä toteuttaminen eivät sen sijaan suomalaisten mielestä ole kuvaavimpia EU:n arvoja.

Suomalaisista suurempi osa kuin EU28-maiden kansalaisista keskimäärin liittyy rauhan, ihmisoikeudet, lakien kunnioittamisen sekä tasa-arvon Euroopan unioniin.

Näkemykset EU:ta edustavista arvoista vastaavat kohtuullisen hyvin suomalaisille tärkeitä henkilökohtaisia arvoja.

Niistä tärkeimpiä ovat rauha (50 %), ihmisoikeudet (46 %) sekä ihmiselämän kunnioitus (43 %). Solidaarisuus, uskonto, muiden kulttuurien kunnioittaminen sekä itsensä toteuttaminen koetaan vähemmän tärkeiksi.

Rauha sekä ihmisten, tavaroiden ja palveluiden vapaa liikkuminen myönteisimmät EU:sta aiheutuvat asiat

Tutkimukseen osallistuneilta tiedusteltiin tutkimuksessa, mikä on heidän mielestään kaikkein myönteisin Euroopan unionista aiheutuva asia.

Suomalaiset pitävät parhaana EU:n jäsenvaltioiden välistä rauhaa (34 % pitää sitä parhaana EU:n mukana tulevana asiana). Toiseksi useimmat (28 %) ovat sitä mieltä, että ihmisten, tavaroiden ja palveluiden vapaa liikkuminen on kaikkein myönteisin EU:sta aiheutuva asia.

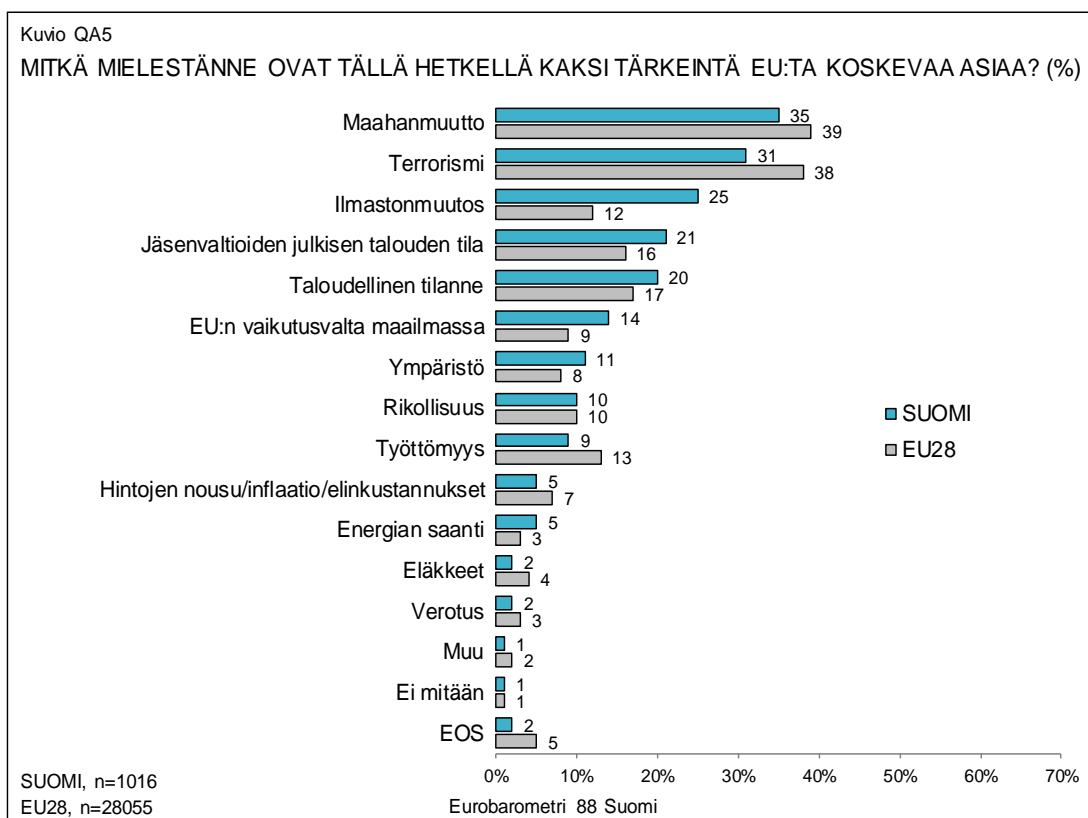
Vastaajat saivat mainita myös kaksi muuta Euroopan unionin myötä tullutta positiivista asiaa. Euro, sosiaaliturvan taso sekä Erasmus-kaltaiset opiskelijoiden vaihto-ohjelmat ovat sellaisia. EU:n taloudellinen valta tai sen poliittinen ja diplomaattinen vaikutusvalta muualla maailmassa eivät suomalaisten mielestä lukeudu kyseisiin asioihin.

Suomalaiset näkevät euron sekä sosiaaliturvan tason myönteisemmässä valossa kuin EU28-maiden asukkaat keskimäärin. EU:n taloudellisen vallan suomalaiset mainitsivat näitä harvemmin.

Maahanmuutto ja terrorismi ovat EU:n suurimmat ongelmat

Tutkimuksessa kysyttiin myös, mitkä ovat kaksi tärkeintä Euroopan unionia koskevaa ongelmaa. Koska kaikki vaihtoehtoina olleet asiat ovat sinällään tärkeitä, vastaajan tuli valita kolmesta teeman listasta korkeintaan kaksi tärkeimpänä pitämäänsä.

Suomalaisten mielestä suurimmaksi ongelmaksi nousee maahanmuutto (35 % valitsee kahden tärkeimmän joukkoon). Toiseksi keskeisimmäksi he valitsevat terrorismin (31 %) ja kolmanneksi tärkeimmäksi ilmastonmuutoksen (25 %). Eläkkeet, verotus, energiansaanti sekä inflaatio ovat heidän mielestään pienempiä haasteita.

Verrattaessa suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden yhteenlaskettuihin vastauksiin, voidaan todeta tärkeimpien ongelmien profiilien olevan pääpiirteissään yhdenmukaiset. Ilmastonmuutosta suomalaiset kuitenkin pitävät muita EU-kansalaisia tärkeämpänä kysymyksenä.

Terrorismin, maahanmuuton ja työttömyyden he mainitsevat hieman harvemmin kuin EU-kansalaiset yleensä.

Terrorismin mainitsi nyt useampi suomalainen kuin 2016, samoin ilmastonmuutoksen. Työttömyyteen ja jäsenvaltioiden julkisen talouden tilaan he viittasivat harvemmin kuin vuosi sitten.

Suomalaisten enemmistö kokee olevansa sekä suomalainen että eurooppalainen

Enemmistö suomalaisista identifioituu sekä suomalaiseksi että eurooppalaiseksi. 54 prosenttia ajattelee niin. Viisi prosenttia tuntee itsensä ensisijaisesti eurooppalaiseksi ja toissijaisesti suomalaiseksi. Prosentti kokee olevansa vain eurooppalainen. Kaikkiaan 40 prosenttia kokee olevansa pelkästään suomalainen.

Enemmistö suomalaisista kokee myös saavansa äänensä kuuluviin EU:ssa. Kaikkiaan 55 prosenttia on vähintään jokseenkin tätä mieltä. Tämä on suurempi luku kuin EU:n keskiarvo (44 %).

Enemmistö (52 %) kuitenkin arvioi, ettei ole kovin tai lainkaan kiintynyt Euroopan unioniin. Kiintymystä siihen kokee 45 prosenttia. Tämä on hieman vähemmän kuin EU-kansalaisten keskiarvo (55 %).

Hieman suurempi osa suomalaisista tuntee kiinnittyvänsä Eurooppaan kuin Euroopan unioniin. Useampi kuin kaksi kolmesta (72 %) tuntee olevansa vähintään melko kiintynyt Eurooppaan.

3. TIEDONSAANTI EUROOPAN UNIONIA KOSKEVISSA ASIOISSA

Enemmistö uskoo olevansa hyvin perillä Euroopan asioista

Enemmistö suomalaisista (60 %) uskoo olevansa vähintään melko hyvin perillä Euroopan asioista. Hieman harvempi (50 %) arvelee samaa suomalaisista yleensä. Joka toinen (49 %) epäilee, etteivät suomalaiset tunne Euroopan asioita kovin hyvin. Kaksi viidestä (39 %) myöntää, ettei itse ole niistä kovinkaan hyvin perillä.

Suomalaiset arvelevat niin omansa kuin muiden suomalaistenkin tietämyksen Euroopan asioista paremmaksi kuin EU-kansalaiset keskimäärin (42 %). Suomalaiset olettavat oman tiedontasonsa liki EU:n parhaimmaksi.

Suomessa internet ja lehdet ovat tärkeämpiä tietolähteitä kuin useimmissa muissa EU-maissa

Suuri osa (46 %) suomalaisista kertoo saavansa Eurooppaa koskevat uutisensa ensisijaisesti televisiosta. Internet on keskeisin kanava runsaalle neljäsosalle (26 %), painetut sanomalehdet 17 prosentille.

Suomessa internet on kasvattanut merkitystään. Kaksi vuotta sitten 22 prosenttia mainitsi sen. Internet on suomalaisille keskeisemmässä asemassa kuin EU-maissa. Se on tärkein tietolähde keskimäärin 14 prosentille. Suomalaisista suurempi osa (17 %) kuin EU-maiden kansalaisista keskimäärin (9 %) pitää sanomalehtiä ensisijaisena tietolähteenä.

Tutkimukseen osallistuneet saivat kertoa myös, mitä kaikkia lähteitä he käyttävät etsiessään tietoa Euroopan poliittisista asioista.

Televisio nousee tälläkin tavalla keskeisimmäksi yksittäiseksi lähteeksi sekä suomalaisille että eurooppalaisille yleensäkin. Molemmista yhteensä 72 prosenttia saa tietoa sieltä.

Joka toinen suomalainen (53 %) löytää Euroopan politiikkaa koskevaa tietoa internetistä. Sosiaalinen media tarjoaa aihetta koskevaa informaatiota 14 prosentille suomalaisista.

Osa saa tietoa sekä internetistä että sosiaalisesta mediasta. Kun päällekkäisyyden poistaa, internetin kokonaisvaikutus on suomalaisten parissa 56 prosenttia. Se on selvästi suurempi kuin EU-kansalaisten parissa keskimäärin (39 %).

Myös painetut sanomalehdet ovat suomalaisille (60 %) tärkeämpi lähde kuin eurooppalaisille yleensä (35 %). Radiosta tietoa saa Suomessa osapuilleen yhtä suuri osa (33 %) kuin EU-kansalaisista keskimäärin (35 %).

4. KANSALAISTEN NÄKEMYKSIÄ EUROOPAN UNIONISTA JA SEN TAVOITTEISTA

Euroopan komission julkaisemassa valkoisessa kirjassa pohditaan sitä, miltä EU:n yhteinen tulevaisuus voisi näyttää. Valkoisen kirjan lisäksi on julkaistu viisi pohdinta-asiakirjaa, joiden tarkoituksena on rohkaista keskustelua seuraavista aiheista: Euroopan sosiaalisesta ulottuvuudesta, globalisaation hallinnasta, talous- ja rahaliiton syventämisestä sekä niin EU:n puolustuksen kuin sen rahoituksenkin tulevaisuudesta.

Lisäksi EU:n komissio on asettanut vuosille 2014-2020 ohjelman, jolla haetaan uudistumista. Ohjelman painopistealueet ovat 1) työllisyys, kasvu ja investoinnit, 2) digitaaliset sisämarkkinat, 3) energiaunioni ja ilmastotoimet, 4) sisämarkkinat, 5) talous- ja rahaliitto, 6) globalisaation hallinta tasapainoisen ja edistyksellisen kauppapolitiikan avulla, 7) perusoikeudet, 8) maahanmuutto, 9) EU maailmannäyttämöllä, 10) demokraattinen muutos.

EU-kansalaisten enemmistö suhtautuu varsin optimistisesti unionin tulevaisuuteen. 57 prosenttia lukeutuu vähintään melko optimistisiin. Suomalaiset ovat tässä suhteessa Euroopan neljänneksi optimistisin kansakunta. Heistä 69 prosentilla on toiveikas käsitys EU:n tulevaisuudesta.

Euroopan unioni kohtaa oikealla tavalla globaalit haasteet, taloudellinen tilanne parempi

Valtaosa suomalaisista (75 %) ajattelee EU:n ottaneen oikean suunnan tiellä, jolla se pyrkii eroon vanhoista kriiseistä ja kohtaa uusia globaaleja haasteita. Suomalaisten tuki on vahva, sillä vain ruotsalaisista (78 %) löytää enemmän vastaavalla tavalla ajattelevia. Eurooppalainen keskiarvo on tässä suhteessa vain 51 prosenttia.

Valtaosa (80 %) suomalaisista katsoo, että EU:n äänellä on merkitystä maailmassa. Suomalaiset ovat tästä asiasta vakuuttuneempia kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Suomalaisten enemmistö (64 %) uskoo myös, että unionilla on tarpeelliset keinot ja riittävästi voimaa puolustaa Euroopan taloudellisia intressejä globaalissa taloudessa. Tässä suomalaisten näkemykset vastaavat EU28-maiden keskiarvoa (65 %).

Unionialueen talous on suomalaisten enemmistön (59 %) mielestä hyvässä tilassa. Vielä kaksi vuotta sitten useampi kuin joka toinen suomalainen piti sitä huonona. Suomalaisista suuremmalla osalla kuin eurooppalaisista keskimäärin (48 %) on positiivinen käsitys Euroopan taloustilanteesta.

Kolme neljästä kannattaa talous- ja rahaliittoa sekä yhteistä valuuttaa

Euroopan talous- ja rahaliitto raamittaa jäsenmaiden taloudellista toimintaympäristöä. Talous- ja rahaliittoon kuuluu talous- ja veropolitiikan koordinointi, yhteinen rahapolitiikka sekä yhteinen valuutta, euro. Kaikki EU:n 28 jäsenvaltiota osallistuvat talous- ja rahaliittoon. Osa valtioista on vienyt yhdentymisen pidemmälle ottamalla euron käyttöön.

Suomalaisista kolme neljästä (75 %) kannattaa talous- ja rahaliittoa sekä yhteistä valuuttaa euroa. Joka viides (20 %) suhtautuu niihin kielteisesti.

Suomalaiset suhtautuvat yhteiseen valuuttaan myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin. Itse asiassa euro on heille vahva EU:n symboli. 58 prosentille se on tärkeä EU:n tunnusmerkki. EU28-maiden keskiarvo on pienempi, 36 prosenttia.

Itse asiassa vain hollantilaiset ja luxemburgilaiset liittävät nämä kaksi vielä voimakkaammin yhteen kuin suomalaiset.

Enemmistö kannattaa yhteistä puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa

EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tarkoituksena on toimia ja ajaa etuja yhtenäisesti maailmanpolitiikassa. Painoarvon kansainvälisessä politiikassa arvioidaan lisääntyvän, jos jäsenmaat puhuvat yhdellä äänellä.

Suomalaisten käsitykset yhteisestä ulkopolitiikasta jakautuvat puolesta (48 %) ja vastaan (42 %). Eurooppalaisessa vertailussa suomalaiset suhtautuvat ruotsalaisten jälkeen toiseksi varautuneimmin asiaan. Keskimäärin kaksi kolmesta EU28-maan asukkaasta (66 %) ottaa kantaa asian puolesta. Vielä vuosi sitten suomalaisten enemmistö (57 %) kannatti yhteistä ulkopolitiikkaa.

Euroopan unionin jäsenmaiden yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka saa suomalaisilta enemmän kannatusta kuin yhteinen ulkopolitiikka. Kaikkiaan 67 prosenttia ottaa kantaa sen puolesta. Suomalaisten suhtautumista saattaa selittää se, että yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka koetaan vaihtoehdoksi mahdolliselle Nato-jäsenyydelle.

Yhteiset digitaaliset sisämarkkinat saavat hyväksynnän

EU:n tavoitteena on se, että digitaalitekniiikan tarjoamia rajat ylittäviä mahdollisuuksia hyödynnetään nykyistä enemmän. Keinoihin kuuluvat mm. kansallisten suojamuurien purkaminen televiestintäsektorilla, tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädännössä, sekä radiotaajuuksien hallinnoinnissa ja kilpailulainsäädännössä.

Selvä enemmistö suomalaisista (65 %) kannattaa yhtenäisiä digitaalisia sisämarkkinoita EU:n sisällä. Vain yksi kuudesta (16 %) vastustaa ajatusta. Kaksi vuotta sitten kannatusta löytyi 70 prosentilta. Silti suomalaiset suhtautuvat digitaalisten sisämarkkinoiden yhtenäistämiseen edelleen hieman myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Enemmistö tukee yhteistä energiapolitiikkaa

Eurooppa on suuressa määrin riippuvainen polttoaineiden ja kaasun tuonnista. Lisäksi energia-alan infrastruktuuria uhkaa rapistuminen, yhteisten eurooppalaisten energiamarkkinoiden rakentaminen takkuilee ja energiapolitiikka on koordinoimatonta.

Euroopan komission tavoitteena on korjata tilanne strategisella uudistuksella, energiaunionilla. Kansallisten tai alueellisten sähkömarkkinoiden yhdistäminen aikaisempaa laajemmaksi yhtenäiseksi sähkömarkkina-alueeksi on yksi komission päätavoitteista.

Suomalaisten enemmistö (58 %) kannattaa jäsenvaltioiden yhteistä energiapolitiikkaa. Joka kolmas (33 %) on sitä vastaan.

Suomalaiset suhtautuvat yhteiseen energiapolitiikkaan varauksellisemmin kuin EU-maiden kansalaiset keskimäärin (heistä 72 % kannattaa asiaa). Lisäksi kuluneen vuoden aikana energiapolitiikkaa kannattavien suomalaisten osuus on pienentynyt 9 prosenttiyksiköllä.

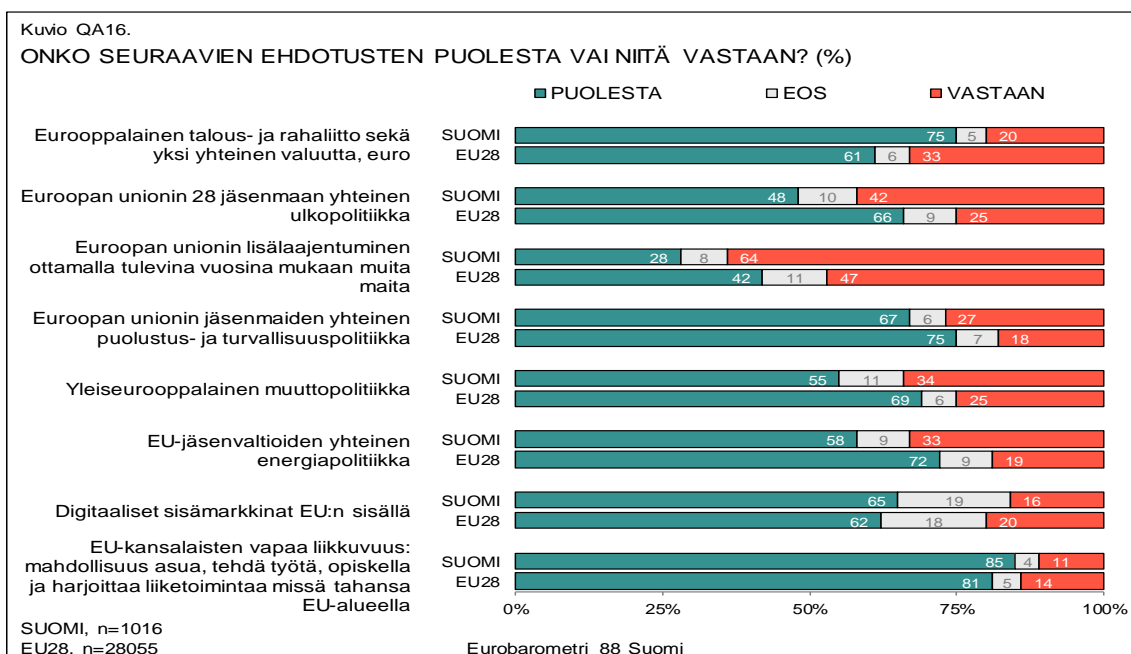
Suomalaisten mielestä energiaunionin keskeisimmät tavoitteet ovat uusiutuvan energian kehittäminen ja taisteleminen ilmaston lämpenemistä vastaan.

Suomessa enemmistö (63 %) väestöstä pitää sopivana tavoitteena sitä, että uusiutuvan energian osuutta EU:ssa lisätään 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

EU merkitsee suomalaisille vapaata liikkuvuutta

Sisämarkkinoilla tarkoitetaan EU-maiden muodostamaa aluetta, jolla ei ole sisäisiä esteitä tavaroiden, palvelujen, ihmisten ja pääoman vapaalle liikkuvuudelle. Työntekijöiden vapaa liikkuvuus on aina ollut yksi sisämarkkinoiden keskeisistä pilareista.

EU-kansalaisten vapaa liikkuvuus, mahdollisuus asua, tehdä työtä, opiskella ja harjoittaa liiketoimintaa missä tahansa EU-alueella saa suomalaisten lähes yksimielisen tuen (85 %). Vain yksi kymmenestä (11 %) suhtautuu asiaan varauksellisesti. Sisämarkkinoiden toimivuus kuuluu ehdottomasti EU:n keskeisiin vahvuuksiin.

Suomalaiset tietävät oikeutensa EU:ssa ja suhtautuvat yksiselitteisen myönteisesti EU-kansalaisten oikeuteen asua ja työskennellä missä tahansa EU-jäsenvaltiossa

Euroopan unioni on muutakin kuin yhteismarkkina-alue. Unioni perustuu yhteisiin arvoihin, jotka määritellään perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa. EU perustuu ihmisarvon, vapauden, demokratian ja yhdenvertaisuuden arvoihin, oikeusvaltion periaatteiden noudattamiseen sekä ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, mukaan luettuina vähemmistöihin kuuluvien oikeudet.

Suomalaisista 18 prosenttia on ehdottoman vakuuttunut, että tietää oikeutensa Euroopan unionin kansalaisena. Enemmistö (59 %) ilmoittaa tietävänsä ne vähintään jossain määrin. Joka viides (21 %) ei tiedä oikeuksistaan juurikaan tai ei lainkaan.

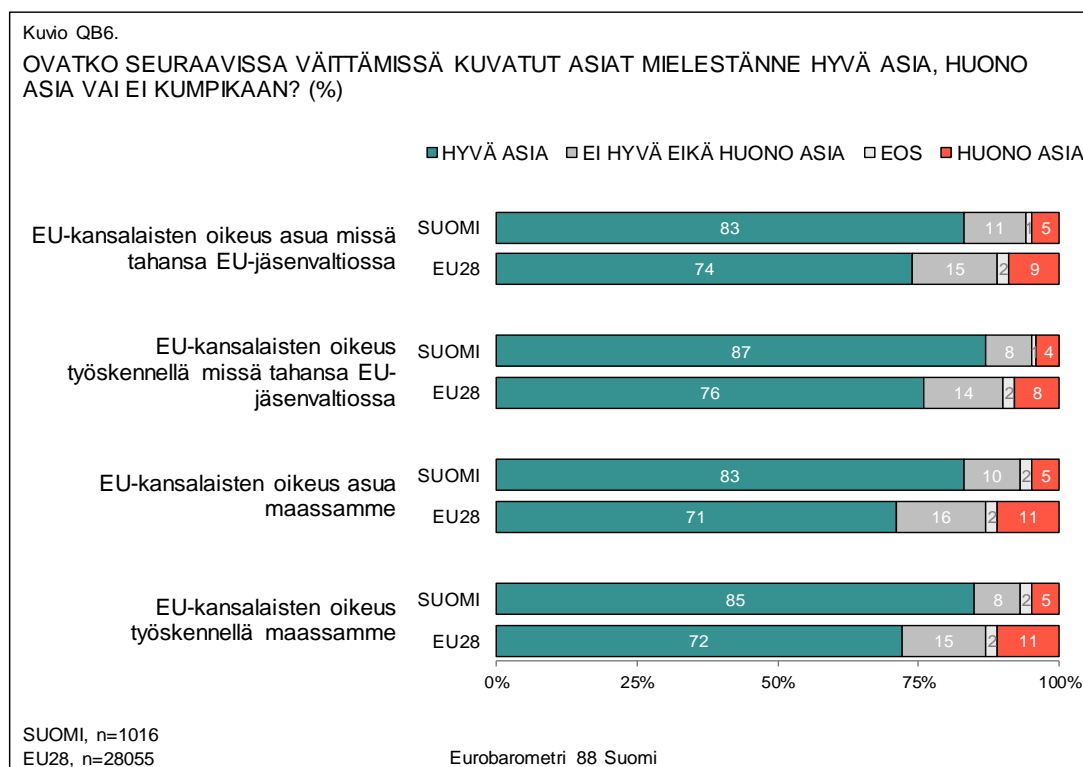
Suomalaisten arviot oman tietämyksensä tasosta on selvästi korkeampi kuin EU-maiden kansalaisilla keskimäärin. EU-kansalaisista joka toinen (54 %) olettaa tietävänsä oikeutensa joko ehdottoman varmasti tai ainakin jossain määrin. Suomalaisista näin tekee useampi kuin kolme neljästä (77 %).

Suomalaisten niukka enemmistö (52 %) haluaisi lisää tietoa oikeuksistaan Euroopan unionin kansalaisina. Kaikista EU-kansalaisista sama tarve on käytännössä kahdella kolmasosalla (68 %). Näin suomalaiset ovat vähemmän innokkaita saamaan lisää tietoa oikeuksistaan Euroopan unionin kansalaisina kuin useimpien muiden EU-maiden ihmiset. Vain briteillä on vähäisempi tarve tälle tiedolle kuin suomalaisilla.

Myös neljää perusvapautta eli tavaroiden, palvelujen, henkilöiden ja pääoman vapaata liikkuvuutta voidaan pitää perusoikeuksina.

Suomalaiset suhtautuvat yksiselitteisen myönteisesti EU-kansalaisten oikeuteen asua missä tahansa EU-jäsenvaltiossa (83 % pitää hyvänä asiana). Samansuuntainen tulos saadaan, kun kysytään EU-kansalaisten oikeudesta työskennellä missä tahansa EU-jäsenvaltiossa (85 %).

Tulokset eivät muutu silloinkaan, kun tiedustellaan EU-kansalaisten oikeudesta asua tai tehdä työtä Suomessa. Suomalaiset suhtautuvat niihin kuten edellä mainittuihin eli myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Maahanmuutto EU:n ulkopuolelta hiertää kansalaisia

Maahanmuutto EU:n sisällä herättää suomalaisissa positiivisia tuntemuksia (78 %). Suomalaiset suhtautuvat EU:n sisäiseen maahanmuuttoon jonkin verran myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin. Suomalaiset ovat tässä mielessä ruotsalaisten, irlantilaisien ja luxemburgilaisten jälkeen Euroopan neljänneksi myötämielisin kansakunta.

Sen sijaan maahanmuutto EU:n ulkopuolelta maistuu suomalaisten mielestä kitkerämmältä. Enemmistö (57 %) toteaa, että se herättää kielteisiä tuntemuksia. Maahanmuuttoon EU:n ulkopuolelta suomalaiset suhtautuvat koko lailla samalla tavalla kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Kansainväliset sopimukset velvoittavat Suomea ja muita EU-maita ottamaan vastaan suojelua tarvitsevia turvapaikanhakijoita.

Laittomilla maahanmuuttajilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka eivät ole minkään EU:n jäsenvaltion kansalaisia ja jotka oleskelevat jossakin EU:n jäsenvaltiossa ilman viisumia tai oleskelulupaa. Rekisteröidyt turvapaikanhakijat eivät ole laittomia, koska turvapaikkaa hakeva henkilö oleskelee maassa laillisesti. Monet turvapaikan hakijat kuitenkin jäävät maahan laittomasti, vaikka turvapaikka on evätty.

Suomalaisista lähes kaikkia haluavat lisää toimenpiteitä EU:n ulkopuolelta tulevan laittoman maahanmuuton estämiseksi.

Vain yksi suomalainen kymmenestä (9 %) katsoo, ettei tarvetta minkäänlaisille lisätoimille ole. Kyse on lähinnä siitä, millä tasolla laitonta maahanmuuttoa tulisi ehkäistä. Joka toinen (53 %) edellyttää asiassa EU-tason toimenpiteitä, 25 prosentin pitäessä parempana, että asiaan vastattaisiin kansallisin toimenpitein. Joka kymmenennen (11 %) mielestä toimenpiteiden pitäisi kattaa sekä kansallinen että EU-taso.

Yleiseurooppalaista maahanmuuttopolitiikkaa kannattaa suomalaisten enemmistö (55 %). Joka kolmas (34 %) on sitä vastaan.

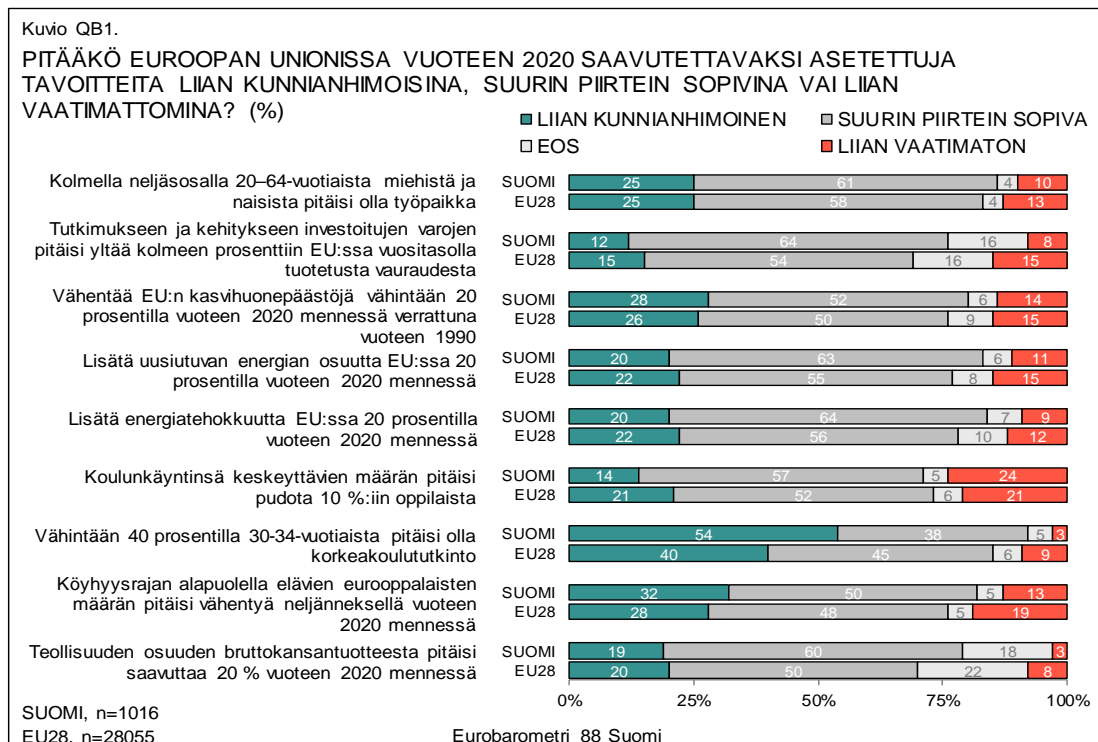
Suomalaiset suhtautuvat varauksin EU:n lisälaajentumiseen

Enemmistö (64 %) suomalaisista torjuu sen, että EU ottaisi tulevana vuosina lisää jäsenmaita. Rungas neljännes (28 %) on kuitenkin lisälaajentumisen puolesta. Suomalaiset suhtautuvat laajentumiseen hiukan kielteisemmin kuin EU-maiden kansalaiset keskimäärin.

EU:n tavoitteita pidetään sopivina

Suomalaisten enemmistö pitää valtaosaa Euroopan unionissa vuoteen 2020 saavutettavaksi asetettuja tavoitteita sopivina.

64 prosenttia ajattelee, että tutkimukseen ja kehitykseen investoitujen varojen ylttäminen kolmeen prosenttiin EU:ssa vuositasolla tuotetusta vauraudesta on sopiva tavoite. Selkeä enemmistö pitää myös mm. energiatehokkuuteen, uusiutuvan energian osuuden nostamiseen ja kasvihuonepäästöjen vähentämiseenkin liittyviä tavoitteita realistisina.

Tavoitteista vain yksi on suomalaisten mielestä liian kunnianhimoinen: se, että 30 – 34 -vuotiaista 40 prosentilla pitäisi olla korkeakoulututkinto vuoteen 2020 mennessä.

Suomalaiset ovat keskimääräistä tyytyväisempiä demokratian toimivuuteen EU:ssa

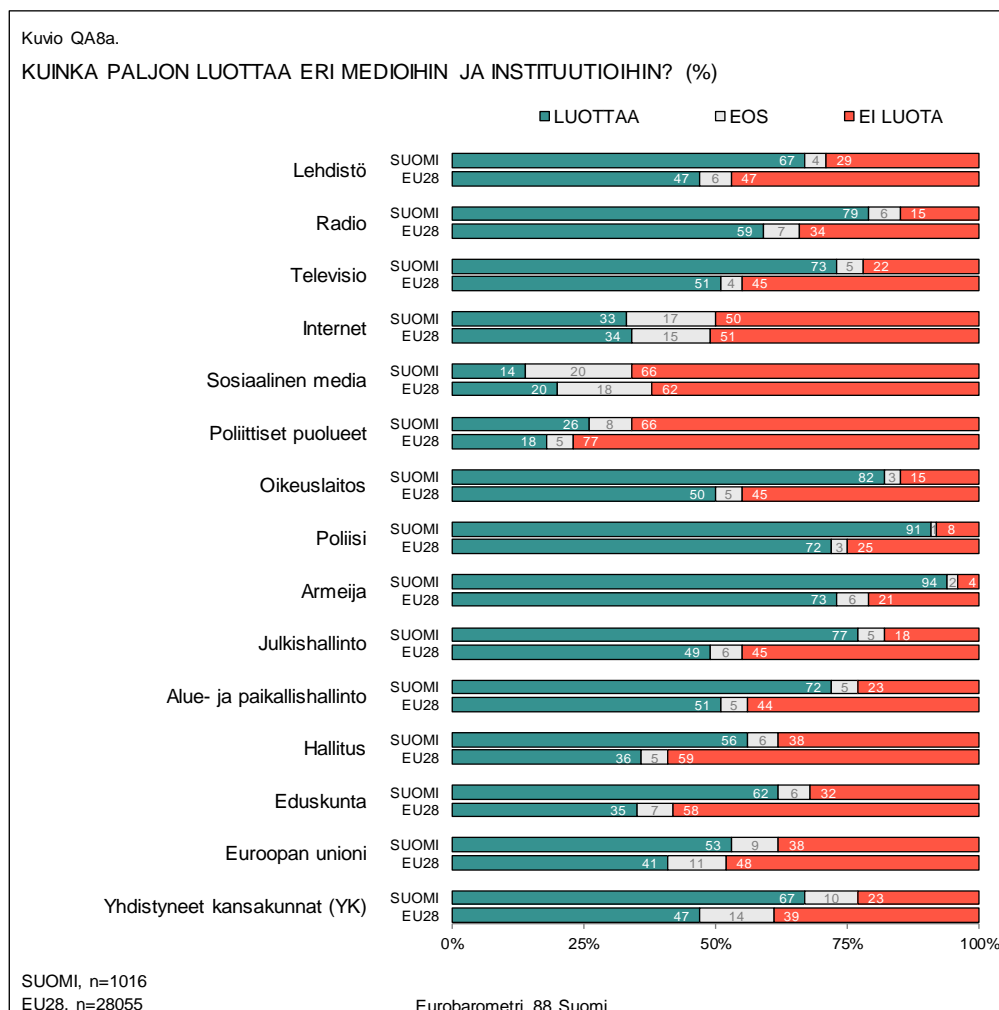
Euroopan unionin on sanottu kärsivän demokratiavajeesta, eli sen käyttämä ylivaltiollinen toimivalta ei ole demokraattisesti legitiimiä samalla tavalla kuin yksittäisten valtioiden kohdalla. Demokratiavaje ilmentää kansalaisten heikkoja mahdollisuuksia vaikuttaa Euroopan unionin päätöksentekoon.

Enemmistö (58 %) suomalaisista kuitenkin arvioi, että demokratia toimii EU:ssa vähintäänkin melko hyvin. Tyytymättömiä on aika paljon (37 %). Kun kysymys demokratian toimivuudesta kohdistetaan omaan maahan, tyytyväisten suomalaisten osuus nousee tuntuvasti (81 %) ja tyytymättömien vähenee (18 %). Myös tässä asiassa suomalaisten arviot asioiden tilasta ovat myönteisemmät kuin EU-kansalaisilla keskimäärin.

Suomalaisten tyytyväisyys demokratian toimivuuteen sekä Suomessa että EU:ssa on lisäksi hieman kohentunut kuluneen vuoden aikana.

5. LUOTTAMUS MEDIOIHIN JA INSTITUUTIOIHIN

Suomalaiset luottavat moniin asioihin selvästi enemmän kuin EU28-maiden asukkaat keskimäärin. Etenkin oikeuslaitos, poliisi, armeija ja hallinto – niin valtakunnan kuin aluetasonkin – nauttivat valtaenemmistön luottamusta.

Myös poliittiset instituutiot nähdään Suomessa myönteisemmässä valossa kuin Euroopan unionissa keskimäärin. Saman voi todeta perinteisestä mediasta eli radiosta, televisiosta ja lehdistöstä.

Myös Euroopan unioniin luotetaan Suomessa enemmän kuin EU28-maissa keskimäärin. Kun käytännössä joka toinen suomalainen luottaa siihen, melkein yhtä suuri osa eurooppalaisista yleensä ottaen ajattelee siitä päinvastaisella tavalla.

Vain liettualaisista ja luxemburgilaisista suurempi osa kuin suomalaisista tuntee luottamusta Euroopan unionia kohtaan.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

EU merkitsee suomalaisille ennen muuta positiivisia käytännön asioita: vapautta matkustaa, opiskella ja työskennellä kaikkialla EU:n alueella sekä yhteistä rahaa. EU on heille myös rauhan, ihmisoikeuksien ja lakien kunnioittamisen unioni.

Terrorismi ja maahanmuutto ovat suomalaisten mielestä EU:n suurimmat ongelmat. Myös ilmastonmuutos on heille tärkeä asia. Suomen taloustilanteen näyttäessä nyt aiempaa paremmalta jäsenvaltioiden julkinen tila ei puhuta suomalaisia aivan yhtä paljon kuin vielä vähän aikaa sitten.

Enemmistö suomalaisista uskoo olevansa perillä Eurooppaa koskevista asioista erittäin tai melko hyvin. Suomalaiset otaksuvat itsensä ja muiden suomalaisten tietämyksen Euroopan asioista paremmaksi kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Suomalaiset suhtautuvat yksiselitteisen myönteisesti EU-kansalaisten oikeuteen asua ja työskennellä missä tahansa EU-jäsenvaltiossa.

He asennoituvat EU:n sisäiseen maahanmuuttoon myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin. Maahanmuuttoon EU:n ulkopuolelta he sen sijaan suhtautuvat jonkin verran kriittisemmin, ollen tässä mielessä eräänlaisia eurooppalaisia keskiarvokansalaisia.

Kolme neljästä suomalaisesta kannattaa talous- ja rahaliittoa sekä yhteistä valuuttaa euroa. Suomalaiset suhtautuvat yhteiseen valuuttaan myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin. Euro onkin heille yksi keskeisimmistä EU:n symboleista.

Melkein joka toinen suomalainen kannattaa EU:n yhteistä ulkopoliittikkaa, kaksi kolmesta eurooppalaisen tason puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa. Tosin kumpi tahansa miellyttää suomalaisia EU-kansalaisten keskiarvoa vähemmän.

Enemmistö arvioi, että demokratia toimii EU:ssa vähintäänkin melko hyvin. Käsitys demokratian toteutumisesta omassa maassa erottaa suomalaiset selvästi EU28-maiden keskiarvosta. Suomalaiset kertovat tyytyväisyydestään asioiden tilaan kotimaassaan.

Tämä luonee pohjan sille, että suomalaisten kokema luottamus niin oman maansa kuin kansainvälistenkin instituutioiden toimintaan on selvästi vahvempaa kuin Euroopan kansoilla keskimäärin.